

Skörd av potatis 2014

Preliminära uppgifter

Production of potatoes in 2014

Preliminary results

I korta drag

Hög skörd av potatis för stärkelse

Potatis för stärkelse odlas främst i Skåne, Blekinge och Kalmar län. Hektarskörden beräknas till 44 030 kilo per hektar vilket är 5 % högre än föregående år. Den totala skörden beräknas till 270 300 ton, vilket är 6 % högre än föregående års resultat.

Skörden av matpotatis på samma nivå som föregående år

Den svenska skörden av matpotatis beräknas för riket till 550 000 ton på riksnivå. Det är i nivå med 2013 års slutliga totalskörd, men uppemot 2 % lägre än femårsgenomsnittet. Hektarskörden av matpotatis inklusive färskpotatis beräknas för år 2014 till 31 200 kilo per hektar, vilket är i nivå med föregående års slutliga hektarskörd.

Skillnader i matpotatisskörden på regional nivå

Omkring 20 % lägre totalskörd än föregående år redovisas för Värmlands, Dalarnas, Gävleborgs, Västerbottens och Norrbottens län jämfört med fjolårets höga totalskördar för länen. För Västra Götalands län var totalskörden 7 % lägre än föregående år. Cirka 7 % högre totalskörd än föregående år redovisas för Östergötlands respektive Hallands län. Övriga län uppvisar mindre förändringar jämfört med föregående år.

Fortsatt minskad odling, men i några län ökade matpotatisarealen

Den preliminära arealen matpotatis, som används för beräkning av totalskördar, uppgick år 2014 på riksnivå till 17 630 hektar. Det är en minskning med 180 hektar eller 1,0 % jämfört med föregående års slutliga statistik. Minskningen mätt i hektar var allra störst i Västra Götalands respektive Dalarnas län. I dessa län minskade arealerna med 170 respektive 110 hektar. I Skåne, Östergötlands och Örebro län ökade däremot arealen med 100, 70 respektive 60 hektar. I Kalmar, Blekinge, Hallands och Västmanlands län ökade arealen med mellan 10 och 40 hektar jämfört med föregående år.

Gunnel Wahlstedt, SCB, tfn 019-17 62 45, gunnel.wahlstedt@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4242 Serie JO – Jord- och skogsbruk, fiske. Utkom den 4 december 2014.

URN:NBN:SE:SCB-2014-JO17SM1401.pdf.

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Odlingen av matpotatis fotsätter att minska	3
Hektarsköörden av matpotatis i nivå med föregående år	4
Högsta hektarskördarna i Hallands och Östergötlands län	5
Totala matpotatis-skörden av matpotatis i nivå med 2013 års skörd	5
Hög hektarskörd av potatis för stärkelse	5
Mest obärgat i Skåne län	6
Tabeller	9
Teckenförklaring	9
1. Matpotatis. Preliminära resultat 2014	10
2. Potatis för stärkelse. Preliminära resultat 2014	11
3. Potatis. Obärgad areal. Preliminära resultat 2014	12
Fakta om statistiken	13
Detta omfattar statistiken	13
Definitioner och förklaringar	13
Så görs statistiken	14
Statistikens tillförlitlighet	14
Bra att veta	15
In English	16
Summary	16
List of tables	16
List of terms	17

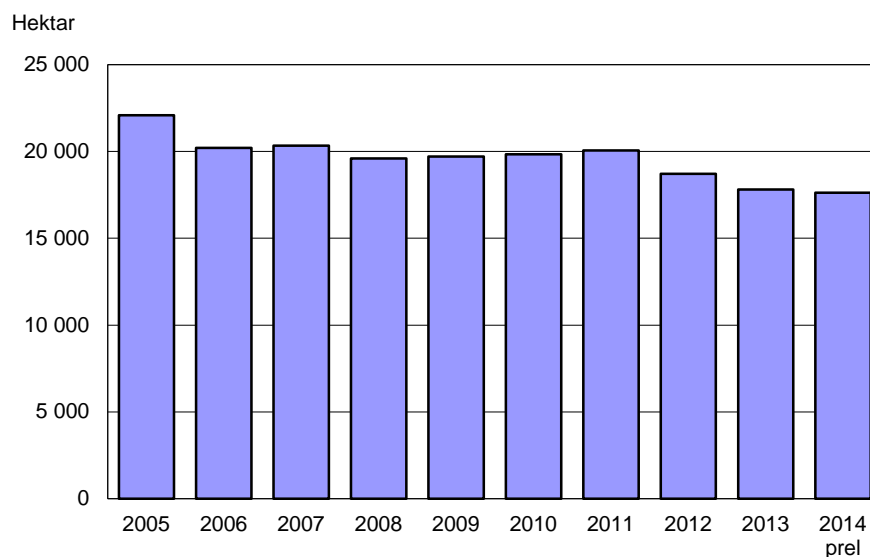
Statistiken med kommentarer

Odlingen av matpotatis fotsätter att minska

Den preliminära arealen matpotatis, som används för beräkning av totalskördar, uppgick år 2014 på riksnivå till 17 630 hektar. Det är en minskning med 180 hektar eller 1,0 % jämfört med föregående års slutliga statistik. Arealerna i Uppsala, Södermanlands, Värmlands, Gävleborgs, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län minskade med mellan 10 och 50 hektar. Minskningen mätt i hektar var allra störst i Västra Götalands respektive Dalarnas län. I dessa län minskade arealerna med 170 respektive 110 hektar. Skåne, Östergötlands och Örebro län ökade däremot arealen med 100, 70 respektive 60 hektar. I Kalmar, Blekinge, Hallands och Västmanlands län ökade arealen med mellan 10 och 40 hektar jämfört med fjolåret. Övriga län hade endast mindre arealförändringar som understeg 10 hektar jämfört med föregående år. Skörd från kolonilotter, trädgårdsland etc. ingår inte i föreliggande statistik.

Figur A visar att den totala arealen matpotatis i riket sjönk i början av tioårsperioden. Mellan 2006 och 2011 uppgick arealen till omkring 20 000 hektar årligen. Under 2012 och 2013 uppvisar arealen återigen en större minskning med 11 % på två år. Sedan 2005 har arealen matpotatis minskat med 20 %.

Figur A. Matpotatis. Arealer 2005–2014

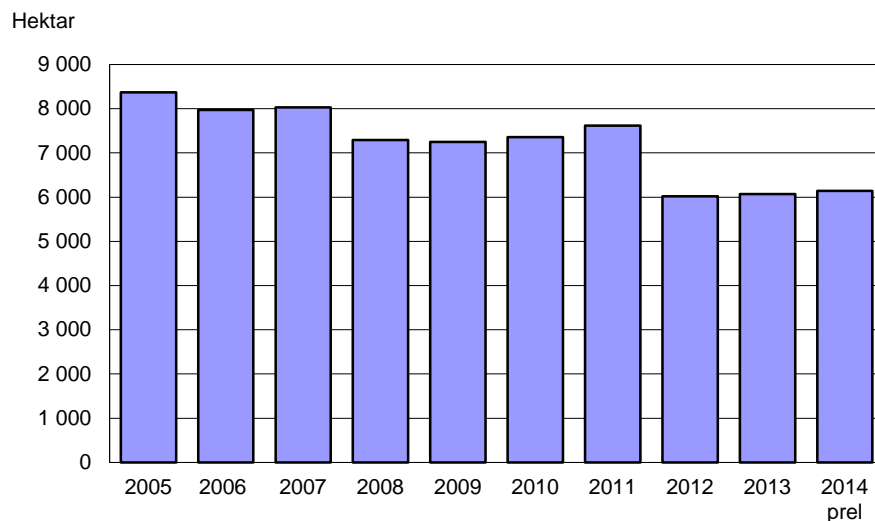

Den preliminära arealen stärkelsepotatis för 2014 redovisades till 6 140 hektar. Det är en liten ökning med 70 hektar eller 1 % jämfört med föregående års slutliga statistik. Arealen i Kalmar län minskade i år med 20 hektar. I Skåne och Blekinge ökade däremot arealen med 70 respektive 30 hektar jämfört med fjolåret.

Figur B visar att arealen potatis för stärkelse i början av den senaste tioårsperioden översteg 8 000 hektar för att sedan successivt minska. EU-stödet för kontrakterad stärkelsepotatis upphörde vid årsskiftet 2011/2012. Odlarna utnyttjade sina andelar i större utsträckning under 2011 vilket ledde till en viss åter-

hämtning i arealen, men för 2012 fortsatte arealen att minska. Arealen 2014 är i nivå med föregående års areal. Sedan 2005 har arealen minskat med 27 %.

Figur B. Potatis för stärkelse. Arealer 2005–2014

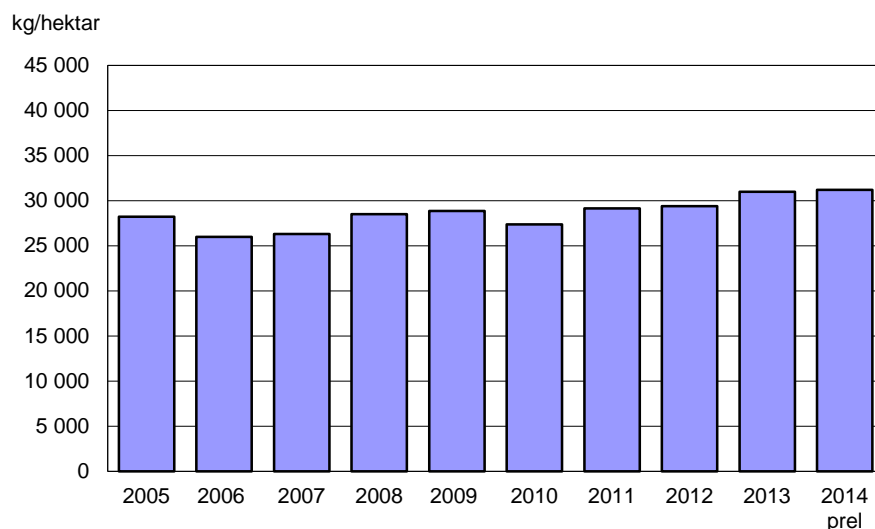

Hektarskörden av matpotatis i nivå med föregående år

Hektarskörden av matpotatis inklusive färskpotatis beräknas för år 2014 till 31 200 kilo per hektar, vilket är i nivå med föregående års slutliga hektarskörd. Till matpotatis räknas förutom färskpotatis och höst- och vinterpotatis för direkt konsumtion även potatis för tillverkning av mos, chips, pommes frites m.m. samt foderpotatis och utsädesodlingar av matpotatissorter.

Av figur C framgår att hektarskördenivån är relativt konstant under tioårsperioden med undantag för några år med en något lägre skördenivå, nämligen åren 2006, 2007 och 2010.

Figur C. Matpotatis. Hektarskördar 2005–2014

Högsta hektarskördarna i Hallands och Östergötlands län

Hallands och Östergötlands län redovisar de högsta hektarskördarna med 37 790 respektive 36 410 kilo per hektar, vilket är i nivå med föregående år. Skåne län, som har en omfattande odling av färskpotatis och därmed en lägre hektarskördnivå, har en hektarskörd på 31 550 kilo per hektar, vilket är på samma nivå som i fjol. I Västerbottens och Norrbottens län är skörden per hektar 17 respektive 9 % lägre jämfört med fjolårets höga hektarskördnivå. När hektarsköörden beräknas ingår eventuell obärgad areal i skattningen. Stora obärgade arealer sänker därmed den skattade hektarsköörden. Ingen beräkning av hektarskörd per skördad areal görs.

Hektarsköörden för färskpotatis beräknas även separat. På riksnivå uppgår den till 19 800 kilo per hektar, vilket är i nivå med skördenivån föregående år. Av rikets matpotatisareal var 20 % färskpotatisodlingar. Det är en i stort sett oförändrad andel jämfört med fjolåret. Uppgifter om färskpotatis insamlas för färskpotatissorter, men brukaren har också möjlighet att ange skörd för ytterligare sorter som skördats som färskpotatis.

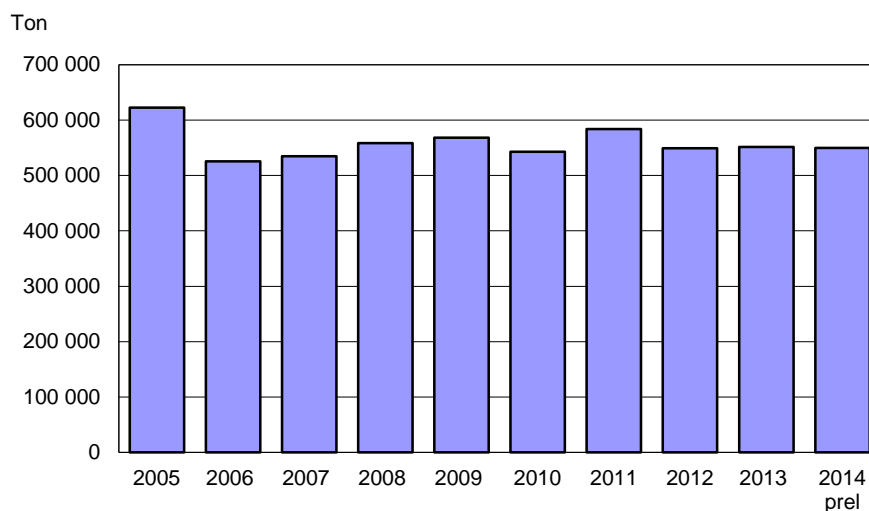
Totala matpotatissköörden av matpotatis i nivå med 2013 års skörd

Totalsköörden av matpotatis beräknas för riket till 550 000 ton (se tabell 1). Det är i nivå med 2013 års slutliga totalskörd, men uppemot 2 % lägre än femårsgenomsnittet. Fyra län dominerar odlingen av matpotatis; Skåne, Hallands, Västra Götalands och Östergötlands län. Tillsammans står de i år för 77 % av landets totala matpotatisskörd.

Cirka 7 % högre totalskörd än föregående år redovisas för Östergötlands och Hallands län. Omkring 20 % lägre totalskörd än föregående år redovisas för Värmlands, Dalarnas, Gävleborgs, Västerbottens och Norrbottens län jämfört med fjolårets höga totalskördar för länen. För Västra Götalands län var totalsköörden 7 % lägre än föregående år. Övriga län uppvisar mindre förändringar jämfört med föregående år.

Utvecklingen av den totala matpotatissköörden under den senaste tioårsperioden visas i figur D. Totalsköörden översteg 600 000 ton i början av perioden. Trots minskande arealer ligger produktionen på omkring 550 000 under år med goda hektarskördnivåer.

Figur D. Matpotatis. Totalskördar 2005–2014

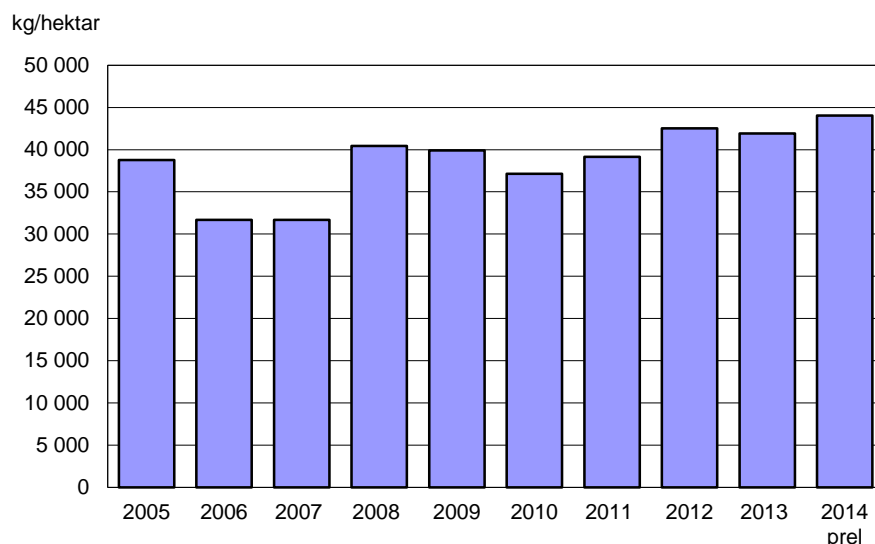
Hög hektarskörd av potatis för stärkelse

Potatis för stärkelse odlas främst i Skåne, Blekinge och Kalmar län. Hektarsköörden beräknas till 44 030 kilo per hektar vilket är 5 % högre än föregående

år. Den totala skörden till beräknas till 270 300 ton, vilket är 6 % högre än föregående års resultat (se tabell 2). I beräkningarna av hektar- och totalskördar ingår även utsädesodlingar. Matpotatis som levererats för användning till stärkelseproduktion ingår inte här utan redovisas som matpotatis.

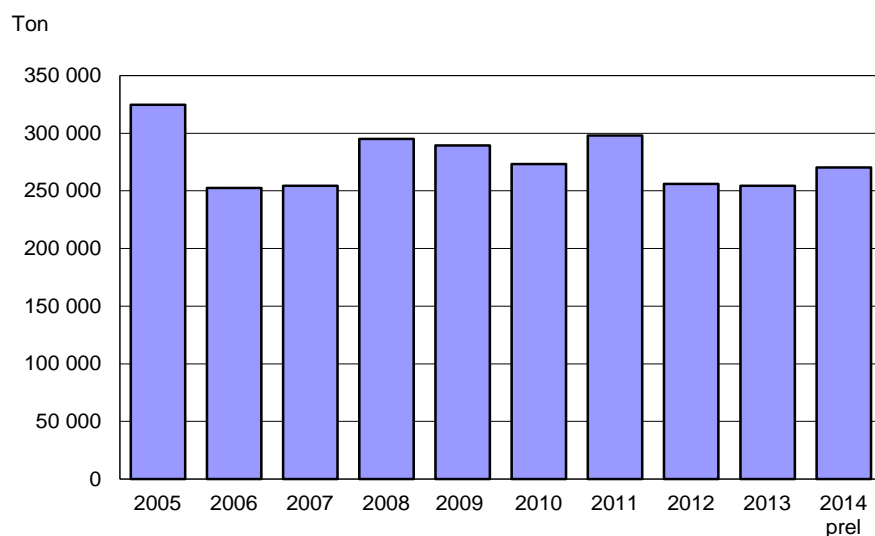
Av figur E framgår att 2014 års hektarskörd är den högsta som noterats under tioårsperioden.

Figur E. Potatis för stärkelse. Hektarskördar 2005–2014

En minskad areal för åren sedan 2008 har kompenseras av goda hektarskördar under dessa år, vilket gör att totalskörderna inte minskat i lika stor utsträckning som annars varit fallet. För 2012 och 2013 kunde inte den kraftiga arealminskningen fullt ut kompenseras med de höga hektarskördarna som redovisades för åren utan skörden totalt för riket minskade jämfört med tidigare år. För 2014 sker en viss återhämtning i totalskördnivån, se figur F.

Figur F. Potatis för stärkelse. Totalskördar 2005–2014

Mest obärgat i Skåne län

Obärgade arealer för matpotatis beräknas för landet som helhet uppgå till 230 hektar. (se tabell 3). Det är mer än dubbelt så stor areal som föregående år, då

den minsta obärgade arealen redovisades sedan 1997. Jämfört med 2011 och 2012 som var besvärliga skördeår är det drygt 500 hektar mindre som är obärgat. Störst obärgad areal redovisas i Skåne län med 100 hektar obärgat. För potatis för stärkelse beräknas 40 hektar eller 0,6 % av arealen vara obärgad på riksnivå. Uppgifterna om obärgade arealer är osäkra som en följd av att förekomsten av att de obärgade arealerna varierar kraftigt mellan olika jordbruksföretag och regioner.

Odlingsbetingelser

Våren var kylig och grödorna fick på många håll en sen start. Enstaka odlare har lämnat uppgifter om frostsador på bladen så sent som vid midsommartid. Redan i slutet av juni kom rapporter om angrepp av bladmögel i potatisodlingar i södra Sverige. Sommaren blev varm och torr och angreppen av bladmögel blev inte så kraftiga som först befarades. I de östra delarna av landet drabbades grödorna av torka. Hösten var överlag mild. I norra Sverige fick dock några odlingar lämnas obärgade på grund av stark frost redan i september. I södra och västra Sverige fick arealer till slut lämnas obärgade på grund av att rikliga regn gjorde det omöjligt att ta upp, trots att skörden kunde fortgå långt in i november. Enstaka odlingar dränktes dock redan tidigare på säsongen av lokala kraftiga skyfall och enskilda brukare drabbades hårt.

Skördens kvalitet

Jordbrukarna gjorde i matpotatisundersökningen en bedömning om huruvida olika kvalitetsegenskaper förekom i större utsträckning än normalt. Liksom föregående år var små knölar det som rapporterades oftast. För 2014 års skörd uppgav 23 % av brukarna att små knölar förekom i större utsträckning än normalt, en ökning med 6 procentenheter jämfört med föregående år. Röttskador rapporterades av 15 % av lantbrukarna förekomma i större utsträckning än normalt, en ökning med 11 procentenheter gentemot föregående års låga nivå. Skorv rapporterades däremot i mindre omfattning, en minskning med 7 procentenheter jämfört med 2013.

Uppgifterna om bedömda kvalitetsegenskaper kan ses som kompletterande information till de standardtal för bortsortering som används vid beräkningen av den reducerade skördens storlek. I potatisundersökningarna görs en korrigering av den totala hektarsköörden för bortsortering och småfallande med hjälp av standardtal. För matpotatis beräknades standardtalet för bortsortering av småfallande, gröna och röttskadade m.m. på riksnivå till 9,5 %. För potatis för stärkelse, där endast röttskadade knölar bortsorteras, beräknades standardtalet till 0,4 %. Den här statistiken tar inte hänsyn till lagringsförluster utan skörden beräknas för den bärgade skörden före inlagring. Resultaten redovisas utförligare i dokumentet "Beskrivning av statistiken".

Kommentarer till tabellerna

Redovisning görs för län, produktionsområden och hela riket. I tabellerna redovisas antal företag som varit underlag för beräkningarna, bärgad skörd per hektar, medelfel för hektarskörd, grödareal, total skörd samt medelfel för den totala skörden. Förekomst av obärgade arealer gör att hektarskörd och totalskörd blir lägre för den aktuella grödan. Slutliga resultat för riket för de närmast föregående åren redovisas också som jämförelse.

För att undvika redovisning av alltför osäkra resultat krävs att redovisad hektarskörd för länet grundar sig på uppgifter från minst 20 jordbruksföretag. Vid färre antal företag ersätts skördeuppgiften i tabellen med två prickar (..). När inga observationer finns att redovisa markeras detta med ett streck (-).

Vid denna preliminära beräkning av totalskördar används normalt preliminära grödarealer från det Statistiska meddelandet om jordbruksmarkens användning, vilket baseras på stödansökningar. För att få med fler arealändringar användes under 2014 istället ett senare uttag från Jordbruksverkets administrativa register

för arealbaserade stöd. Det är samma arealunderlag som användes i Jordbruksverkets Skördeprognos för spannmål och oljeväxter 2014 (JO 29 SM 1401).

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available or too unreliable to be presented
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable

1. Matpotatis. Preliminära resultat 2014**Hektarskörd, areal och totalskörd**

1. Table potatoes. Preliminary results 2014

Yield per hectare, crop area and total production

Område	Antal under- sökta företag ¹⁾	Hektar- skörd tot., kg/ha	Hektar- skörd red., kg/ha ²⁾	Medel- fel, %	Areal, hektar	Total skörd, ton ²⁾	Medel- fel, %
Län							
Stockholms	2	100
Uppsala	14	160
Södermanlands	2	50
Östergötlands	51	40 190	36 410	1,4	1 760	64 200	1,4
Jönköpings	13	100
Kronobergs	3	50
Kalmar	19	470
Gotlands	24	34 320	31 670	2,3	870	27 400	2,3
Blekinge	9	80
Skåne	247	33 750	31 550	1,0	6 800	214 500	1,0
Hallands	63	40 570	37 790	1,2	1 920	72 700	1,2
Västra Götalands	75	35 350	32 080	1,5	2 240	72 000	1,5
Värmlands	22	28 830	25 710	4,8	330	8 400	4,8
Örebro	28	31 780	28 340	2,1	520	14 800	2,1
Västmanlands	2	70
Dalarnas	47	32 000	28 020	2,7	840	23 500	2,7
Gävleborgs	25	19 440	17 060	1,9	200	3 300	1,9
Västernorrlands	9	150
Jämtlands	16	120
Västerbottens	29	21 700	17 330	4,1	310	5 300	4,1
Norrbottnens	37	22 900	18 200	1,9	480	8 700	1,9
Produktionsområden							
Götalands södra slättbygder	177	36 280	33 870	1,2	5 030	170 400	1,2
Götalands mellanbygder	170	34 230	31 890	1,1	4 740	151 300	1,1
Götalands norra slättbygder	106	37 920	34 370	0,9	3 680	126 600	0,9
Svealands slättbygder	50	30 940	27 680	2,2	1 060	29 400	2,2
Götalands skogsbygder	48	32 760	29 970	5,2	770	23 100	5,2
Mell. Sveriges skogsbygder	44	26 830	23 800	2,0	670	16 000	2,0
Nedre Norrland	73	29 190	25 460	3,5	870	22 000	3,5
Övre Norrland	69	22 640	18 020	2,4	790	14 300	2,4
Hela Riket ³⁾							
2014	737	34 080	31 200	0,6	17 630	550 000	0,6
2013	765	33 860	30 980	0,6	17 810	551 700	0,6
2012	810	32 010	29 370	0,9	18 710	549 400	0,9
2011	879	31 810	29 130	0,6	20 050	584 000	0,6
2010	815	29 880	27 360	0,7	19 840	542 900	0,7
2009	910	31 450	28 850	0,7	19 710	568 500	0,7
Genomsnitt 2009–2013		31 800	29 140	.	19 220	559 300	.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (..).

2) Reducerad för små (<35 mm), rötskadade eller grönfärgade knölar.

3) För åren 2009–2013 redovisas de slutliga resultaten.

2. Potatis för stärkelse. Preliminära resultat 2014

Hektarskörd, areal och totalskörd

2. Potatoes for processing of starch. Preliminary results 2014
Yield per hectare, crop area and total production

Område	Antal under- sökta företag ¹⁾	Hektar- skörd tot., kg/ha	Hektar- skörd red., kg/ha ²⁾	Medel- fel, %	Areal, hektar	Total skörd, ton ²⁾	Medel- fel, %
Län							
Kalmar	25	46 980	46 790	0,8	640	29 700	0,8
Blekinge	34	42 270	42 100	2,4	1 810	76 000	2,4
Skåne	103	44 790	44 620	1,3	3 620	161 400	1,3
Övriga	4	80
Produktionsområden							
Götalands södra slättbygder	25	46 000	45 820	1,7	620	28 200	1,7
Götalands mellanbygder	130	43 750	43 580	1,1	5 000	217 700	1,1
Götalands norra slättbygder	1	60
Svealands slättbygder	-	0
Götalands skogsbygder	10	470
Mell. Sveriges skogsbygder	-	-	-	-	-	-	-
Nedre Norrland	-	-	-	-	-	-	-
Övre Norrland	-	-	-	-	-	-	-
Hela Riket³⁾							
2014	166	44 200	44 030	1,0	6 140	270 300	1,0
2013	169	42 100	41 930	1,2	6 070	254 400	1,2
2012	168	42 710	42 540	0,8	6 020	256 000	0,8
2011	167	39 280	39 130	1,2	7 620	298 000	1,2
2010	153	37 290	37 140	1,2	7 360	273 400	1,2
2009	157	40 060	39 900	1,4	7 250	289 400	1,4
Genomsnitt 2009–2013	.	40 290	40 130	.	6 860	274 200	.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (..).

2) Reducerad för rötskadade knölar.

3) För åren 2009–2013 redovisas de slutliga resultaten.

3. Potatis. Obärgad areal. Preliminära resultat 2014 Procent och hektar av grödarealen

3. Potatoes. Area not harvested. Preliminary results 2014
Per cent and hectares the cultivated area

Område	Matpotatis Obärgad areal			Potatis för stärkelse Obärgad areal		
	Procent	Hektar	Medelfel, procent	Procent	Hektar	Medelfel, procent
Län						
Stockholms	-	-	-
Uppsala	-	-	-
Södermanlands
Östergötlands	0,4	10	21,2	-	-	-
Jönköpings	-	-	-
Kronobergs
Kalmar	0,4	0	11,9
Gotlands	0,0	0	.	-	-	-
Blekinge	1,3	20	18,4
Skåne	1,5	100	21,5	0,3	10	33,5
Hallands	1,4	30	23,0
Västra Götalands	1,7	40	13,3
Värmlands	4,5	10	15,0	-	-	-
Örebro	0,0	0	33,0	-	-	-
Västmanlands	-	-	-
Dalarnas	1,0	10	21,6	-	-	-
Gävleborgs	0,0	0	.	-	-	-
Västernorrlands	-	-	-
Jämtlands	-	-	-
Västerbottens	1,2	0	30,5	-	-	-
Norrbottens	1,6	10	25,6	-	-	-
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	2,3	110	18,5	0,0	0	.
Götalands mellanbygder	0,2	10	68,9	0,7	30	15,1
Götalands norra slättbygder	1,2	40	12,4
Svealands slättbygder	2,3	20	30,8
Götalands skogsbygder	0,8	10	34,0
Mell. Sveriges skogsbygder	1,0	10	18,4	-	-	-
Nedre Norrland	1,1	10	18,3	-	-	-
Övre Norrland	1,7	10	17,7	-	-	-
Hela riket¹⁾						
2014	1,3	230	10,9	0,6	40	15,1
2013	0,6	100	14,2	0,0	0	79,3
2012	4,0	750	7,4	0,3	20	9,9
2011	3,9	790	4,9	0,5	40	17,0
2010	1,8	360	..	0,1	10	..
2009	1,7	340	..	0,5	30	..

Anm. Där antalet företag i bearbetningen understiger 20 utelämnas resultaten (..).

1) För åren 2009–2013 redovisas de slutliga resultaten.

Fakta om statistiken

Sedan lång tid tillbaka har i Sverige varje år uppskattningar av skördar inom jordbruket redovisats. Skördeuppskattningar enligt den s.k. objektiva metoden infördes i början av 1960-talet, genomfördes av SCB och utformades då främst för skördeskadeskyddets behov av statistik som beräkningsunderlag. Därigenom uppfylldes i huvudsak även andra behov av skördestatistik. Det statliga skördeskadeskyddet upphörde efter 1987 års skörd då ansvaret övertogs av Lantbrukarnas riksförbund (LRF). När även detta skydd avvecklades 1995 åtog sig staten att ha ett övergripande ansvar för skördeskador av naturkatastrofkaraktär.

Under andra hälften av 1990-talet förändrades undersökningsmetoderna och den s.k. objektiva metoden med provtagningar i fält används inte längre. För potatis baseras skördestatistiken fr.o.m. 1999 på uppgifter som insamlas direkt ifrån jordbrukarna.

Undersökningen om skörd av potatis ingår i Sveriges officiella statistik. Denna statistik är delvis EU-reglerad då vissa uppgifter om skördar ska redovisas till EU enligt Europaparlamentets och Rådets förordning (EEG) nr 543/2009 av den 18 juni 2009 om skördestatistik.

Detta omfattar statistiken

Definitioner och förklaringar

Den **population**, som den preliminära skördestatistiken ska belysa, utgörs av jordbruksföretag med odling av matpotatis respektive potatis för stärkelse under 2014.

Skördestatistiken baseras på urvalsundersökningar med jordbruksföretag som undersökningsenheter. Med **jordbruksföretag** avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning.

Vid skattningen av preliminära totalskördar användes under åren 2011 och 2012 **arealuppgifter** från det preliminära Lantbruksregistret (LBR). År 2013 och 2014 användes istället grödarealer baserade på ett senare uttag från Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd. Årets uttag gjordes den 4 augusti. Det är samma arealunderlag som använts i Jordbruksverkets Skördeprognos för spannmål och oljeväxter 2014 (JO 29 SM 1401).

Skörd av potatis redovisas dels för matpotatis och dels för potatis för stärkelse. Till **matpotatisen** räknas förutom färskpotatis och höst- och vinterpotatis för direkt konsumtion även industripotatis för tillverkning av t.ex. mos, chips, pommes frites och för leverans till skalerier samt foderpotatis och utsädesodlingar av matpotatissorter. I **potatis för stärkelse** ingår även utsädesodlingar.

Den **totala hektarskörden** som är en bruttoskörd tas fram som kvoten mellan den skattade totalskörden (brutto) och den skattade arealen i redovisningsgruppen.

Den **reducerade hektarskörden** erhålls därefter genom att korrigera den totala hektarskörden för bortsortering och småfallande med hjälp av standardtal. Standardtalen baseras på uppgifter från 1987–1998 års objektiva skördeuppskattningar på produktionsområdesnivå och för riket. För matpotatis beräknades standardtalet för bortsortering av småfallande, gröna och rötskadade m.m. på riksnivå till 9,5 %. För potatis för stärkelse, där endast rötskadade knölar bortsorteras, beräknades standardtalet till 0,4 %. För färskpotatis görs ingen korrigerings för bortsortering.

När hektarskördarna beräknas ingår eventuell obärgad areal och osatta vändtegar i skattningen. Stora obärgade arealer sänker den skattade hektarskörd. Ingen beräkning av hektarskörd per skördad areal görs.

Totalskörd (netto), som är den redovisade, beräknas sedan genom att den reducerade hektarskörd multipliceras med de aktuella preliminära arealuppgifterna.

Så görs statistiken

Skördeskattningarna av potatis 2014 baseras på uppgifter från ett urval av odlare. I de preliminära skördeskattningarna har uppgifter från 737 av 985 utvalda matpotatisodlare respektive uppgifter från 166 av 186 utvalda odlare av stärkelsepotatis ingått i beräkningarna.

Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för arealbase-
rade stöd. Urvalet drogs bland de jordbruksföretag som år 2014 brukade mer än fem hektar åkermark. Här ingår både ekologiskt och konventionellt odlade arealer.

Uppgiftsinsamlingen sker genom att jordbrukarna lämnar sina skördeuppgifter via internet eller via telefonintervjuer utförda av SCB:s intervjuare.

För matpotatis insamlas uppgifter om:

- Skördad kvantitet av färskpotatis, t.ex. sorterna Arielle, Early Puritan, Princess, Rocket och Solist eller annan sort som odlats som färskpotatis.
- Skördad kvantitet av matpotatis (utom färskpotatis).
- Kvalitetsegenskaper, en bedömning om vissa angivna egenskaper förekom i större utsträckning än normalt.
- Areal vändteg.
- Obärgad areal.
- därav ekologisk odling.

För potatis för stärkelse insamlas uppgifter om:

- Skördad kvantitet av potatis för stärkelse.
- Kvalitetsegenskaper, en bedömning om rötskadade knölar förekom i större utsträckning än normalt.
- Areal vändteg.
- Obärgad areal.

Med ledning av varje företags areal, som ingår i uppgiftsinsamlingen, framräknas företagets hektarskörd. Arealuppgifterna är i regel desamma som lantbrukaren lämnat i sin ansökan om arealersättning tidigare under året.

Statistikens tillförlitlighet

För att belysa den osäkerhet som finns i resultaten på grund av att beräkningarna grundar sig på uppgifter från ett urval av företag redovisas i tabellerna relativa medelfel för de skattade hektarskördarna och totalskördarna. I medelfelet inkluderas även effekten av andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom mätfel.

Bortfall

Andelen bortfall i årets preliminära beräkning för matpotatis är 9,1 % (90 undersökningenheter), utöver det är 0,2 % (2 undersökningenheter) partiella bortfall. För potatis för stärkelse är andelen bortfall 7,5 % (14 undersökningenheter).

Medelfel

Medelfelet anges i % av den skattade skörden. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För t.ex. en skattad hektarskörd för potatis på 30 000 kg/ha och ett medelfel på 1,0 % (dvs. 300 kg/ha) kan man med liten

felrisk (5 %) säga att intervallet $30\,000 \pm 2 \times 300$ (dvs. 29 400 – 30 600 kg/ha) omfattar den verkliga hektarskörden.

Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd betraktas i detta sammanhang som totalregister för grödarealer, vilket innebär att de procentuella medelfelen för hektar- och totalskörd blir identiska.

Övertäckning och undertäckning

Mellan tidpunkten för urvalsramens upprättande och undersökningstillfället sker förändringar i företagsbeståndet. Nystartade företag utgör undertäckning och företag som upphört eller inte odlar potatis utgör övertäckning. Från och med 2001 års undersökning används årets aktuella uppgifter om lantbruksföretag och arealer som underlag för urvalet. Detta medför att undertäckningen minskats till en marginell nivå. Övertäckningen beräknas i den preliminära statistiken till 15,8 % (156 undersökningsenheter) för matpotatis och 3,2 % (6 undersökningsenheter) för stärkelsepotatis. I övertäckningen inkluderas företag som visar sig ha potatisodlingen utarrenderad, vilket just för matpotatis är tämligen vanligt.

Bearbetning

De inkomna uppgifterna granskas. I samband med detta görs manuella och maskinella kontroller. Särskild granskning görs t.ex. när låga respektive höga hektarskördar redovisats. I vissa fall kan uppgifterna rättas med hjälp av kommentarer som lämnats på blanketterna. Vid behov tas förnyad kontakt med uppgiftslämnarna. Säkerheten i bearbetningsprocessen bedöms vara god.

Bra att veta

Jämförbarhet

Under mer än 35 år utgjorde de objektiva skördeuppskattningarna med provtagningar grunden för beräkning av skörden av spannmål och potatis. Sedan 1999 samlas uppgifter om potatis in direkt ifrån jordbrukarna. Skillnader mellan metoderna gör att jämförelser med åren före 1999 och resultaten för senare år är svåra att göra. Detta beskrivs närmare i dokumentet "Beskrivning av statistiken".

Jämförbarheten med motsvarande statistik för andra EU-länder bedöms vara god. Skördestatistik översänds varje år till EU:s statistikkontor Eurostat och publiceras tillsammans med motsvarande statistik för andra EU-länder i Eurostats databas (Statistics Database).

Annan statistik

Med skördestatistiken för en lång följd av år som underlag beräknar SCB normskördar. Med normskördar menas den skörd som kan förväntas under normala väderbetingelser. Resultaten redovisas i juni varje år i Statistiskt meddelande, senast JO 15 SM 1401. Redovisning sker för skördeområden, län, produktionsområden och riket.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under Ta del av statistiken och på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske. De som önskar erhålla Statistiska meddelanden med jordbruksstatistik i pdf-format per e-post, kan anmäla det till statistik@jordbruksverket.se.

Beskrivning av statistiken

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i "Beskrivning av statistiken" för skörd av potatis 2014. Detta dokument finns tillgängligt på SCB:s och Jordbruksverkets webbplatser.

In English

Summary

Production of potatoes in 2014, preliminary results

This report provides the preliminary results of 2014 for the yield per hectare and total production of potatoes. The results are presented for counties, production areas and for the whole country.

The results are presented for table potatoes and potatoes for processing of starch. For the whole country, the yield per hectare for table potatoes is estimated at 31 200 kg and the total production is estimated at 550 000 tonnes. The corresponding figures for potatoes for processing of starch are 44 030 kg and 270 300 tonnes, respectively.

The tables show the number of observations, the total and reduced yields per hectare in kg and total production in metric tonnes. Standard errors are also presented. Unharvested areas are shown in a separate table. As for the reduced yield, the yield per hectare is reduced for small, blighted and green potatoes etc. for table potatoes. The reduction for potatoes for processing of starch is made only for blighted potatoes. These reductions are made with standard values.

When calculating the yields unharvested areas is taken into account, which lower the yield per hectare and owing to that also lower the production. The unharvested areas vary between years depending on the conditions during the growing season. The calculation of total production is based on the reduced yields and areas based on figures from the administrative database for agricultural subsidies.

Since 2006, the farmers can use Internet as a tool for data delivery to Statistics Sweden, but the data collection is still mainly undertaken through telephone interviews with the farmers. The results for 2014 were based on a survey with a sample of 985 holdings for table potatoes and a sample of 186 holdings for potatoes for processing of starch.

List of tables

Explanation of symbols	9
1. Table potatoes. Preliminary results 2014	10
2. Potatoes for processing of starch. Preliminary results 2014	11
3. Potatoes. Area not harvested. Preliminary results 2014	12

List of terms

Antal företag	Number of holdings
Areal	Area
Färskpotatis	New potatoes
Hektarskörd	Yield per hectare
Hela riket	The whole country
Län	County
Matpotatis	Table potatoes
Medelfel	Standard error
Obärgad areal	Area not harvested
Potatis för stärkelse	Potatoes for processing of starch
Produktionsområde	Production area
Rötskadade	Blighted tubers
Småfallande	Small tubers
Standardtal	Standard value
Total skörd	Total production